Ner 44. ROK 1835. WTOREK 24 LUTEGO.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz świąt uroczystych w drukarni St. Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące Złp. 12. miesięczne złp. 5.

IMIONA RZYMSKIE.
Dziś Macieja Apostoła.

IMIONA SŁAWIAŃSKIE.
Dziś Bogusz.

Gazeta Krakowska.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień godz:	Barometr do 0° R red w miarze Paryzkiey	Stopnie ciepła podług Reaumura	Psychrometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i różne uwagi.
7	27"4''',480	—0° , 5	1'', 75	Pł. Zachodni słaby	Pogoda z Chmurami	Mgła
12	3, 615	† 4 , 5	1, 73	Południowy średni	,, ,,	
23 3	2, 706	† 5 , 7	1, 70	,, moeny	Chmury	
9	1, 583	† 3 , 4	1, 94	,, ,,	Pochmurno	Deszcz

Część Polityczna.

WIADOMOŚCI Z POPRZEDNICH POCZT.

PARYŻ 6 Lutego. Zawczoray przechodził wóz parowy P. Asda, od gościńca d'Antin przez ulice de la Paix i Riwoli oraz przez pola elizeyskie do Neuilli. Tam przedstawił wynalazcę królowi pułkownik Houdelot. Po naydokładnieyszém obeyrzeniu wszelkich szczegółów całéy mechaniki i konstrukcyi powozu, wsiadł król do tegoż i przebył 1000 metrów w przeciągu 8 minut, co czyni około 10 stóp na sekundę, to jest wyrównywa dobremu truchtowi. Król nagrodził hoynie wynalazcę i obdarzył go przytém piękną tabakierą złotą.

Donoszą z Madrytu pod d. 26 stycznia, że wyśledzono sprawców rozruchu 18 b. m. Są to członkowie taynego towarzystwa Izabelistów. P. Martinez de la Rosa miał przedłożyć w izbie prokuradorów niektóre tego towarzystwa papiery atramentem sympatycznym pisane, a obeymnjące listę proskrypcyjną z nazwiskami niektórych członków oppozycyi.

Mówią tu teraz więcéy o zamierzoném małżeństwie xięcia Orleans następcy tronu, francuskiego (urodzonego w Palermo 1810 r.) z infantką Izabellą Ferdynandą, córką infanta Francisco de Paula, urodzoną 1821 roku. Jest to xiężniczka która odebrała wychowanie bardzo staranne i mówi płynnie kilkoma językami a szczególniéy francuskim.

LONDYN 6 Lutego.— Budowniczy Sir Robert Smirk podał rządowi plan nowych gmachów, mających się stawić dla obu izb parlamentowych. Według tego planu, obadwa gmachy byłyby obrócone czołem do Tamizy i równołegle do jey brzegu. Ministrom podobał się ten projekt, który będzie teraz przedstawiony parlamentowi, aby wyznaczył fundusz na budowę, naymniey przez lat 3 trwać mającą.

Z członków teraźnieyszego parlamentu, 463 zasiadało w przeszłym; obrano zatém więcéy jak dwie trzecie części z dawnieyszych.

Jenerał-porucznik Sir R. Wilson, wyje żdża do Korfu, jako naczelny kommissarz wy sp Jońskich.

Z powodu wyznaczoney kommissyi do rozpoznania planu reformy kościoła, *Courier* przypomina torysom, że ilekroć whigowie wyznaczali rozpoznawcze kommissye w przedmiotach większey wagi, zawsze torysowie krzyczeli na taki sposób postępowania i różne czynili im zarzuty.

W roku upłynionym było 24,385 zaregestrowanych okrętów W. Brytanii i jey osad. dźwigających 2,634,577 tons ciężaru, a zajmujących 164,000 marynarzy. Nowych okrętów zbudowano w tym roku 1026, które obeymnją 125,049 tons ciężaru (1,250,490 centnarów.) W tymże roku wpłynęło do różnych portów W. Brytanii 12,271 angielskich i irlandzkich, a 5369 zagranicznych okrętów. Do portów irlandzkich wpłyneło 848 krajowych, a 136 obcych okrętów. Wyrachowano, że na samą Tamizę wpływa i ztamtąd wypływa do roku więcey okrętów, aniżeli we wszystkich portach całey kuli ziemskiey. Codziennie stoi na kotwicy przy Londynie 2500 okrętów na Tamizie i w przystaniach warsztackich; 3000 łodzi i czółen, są zaięte ładowaniem i wyładowaniem towarów; drugie tyle iest użytych do przewożenia ludzi, a 8000 maytków robi na nich wiosłami: 1200 urzędników celnych znayduie się umieszczonych przy komorze celney; 4000 robotników są zaięci pakowaniem i wypakowywaniem towarów; liczba wpływaiących i wypływaiących okrętów, wynosi 15,000; wartość prowadzonych na tych okrętach towarów i rzeczy, szacuią naymniey 70 milionów funtów szterlingów (2800 milionów złp).

Niepewność whigów pod względem wyborów ustała po dokładnem przeyrzeniu list nowo wybranych reprezentantów. Są oni gotowymi do wystąpienia w szranki, a pierwszemi przedmiotami walki, będzie adress i obranie mowcy. Co do ostatniego wątpić należy aby mieli większość po sobie, są bowiem liczni nawet między reformistami członkowie, którzy będą głosować za Panem Sutton. jedynie dla tego, ażeby nie usuwać go z mieysca, które zapewnia 4000 funt. szt. pensyi odstawkowey. Z drugiey zaś strony, daleko więcey znaczącym przedmiotem jest dla ministrów adres. Jeżeli bowiem usiłować będzie oppozycya aby poczyniono dodatki co do kościoła lub innego jakiego większey wagi przedmiotu, bydź może, że w takim razie, nie mieliby ministrowie większości po sobie. Lecz zdaje się, że jest zamiarem ministrów nadać kościołowi tak dalece wolnomyślną reformę, jakiey tylko oppozycya pragnąć może; w rzeczy tylko kościoła irlandzkiego, różnią się dużo zdania stronnictw między sobą. Whigowie chcieliby z gruntu całą budowę tego kościoła przeistoczyć, znosząc w zupełności wszelkie dochody i zakłady tam, gdzie nie masz protestantów; torysowie zaś wychodząc z tey zasady, chcą ile można usunąć nadużycia bez ścieśnienia dochodów i praw anglikańskiego kościoła. W tey nader ważney sprawie, połączającey w sobie tyle politycznych oraz ekonomicznych zadań i interesów, są jak wiadomo bardzo podzielone zdania, i liczne zachodzą przesądy. Wielu członków oppozycyi, będzie podzielać zdanie ministrów, nie wyłączając nawet stronników Stanleya. Jeżeliby przeto była większość przeciwko ministrom, to będzie bardzo mała, nic nieznacząca, a zdaniem jest dosyć powszechném, że nie cofną się torysowie, jeżeli większość reformistów nad dwadzieścia głosów przechodzić nie będzie.

Courrier nagania surowo lordowi Napier, jego postępowanie w Chinach, uważając za święty obowiązek każdego, w obcy kray przybywającego, szanować nietylko prawa ale i zwyczaje kraju tego. Gdyby, mówi tenże dziennik, było zawarowane prawami angielskiemi, że każden z posłów zagranicznych przybywający do Anglii, jest w obowiązku zatrzymać się pierwey na wyspie Wiaht, tak długo, dopóki nie nadeydzie dla niego pozwolenie z Londynu udania się do stolicy, cóżbyśmy powiedzieli na to, my za oświeconych mający się Anglicy, gdyby np. poseł francuski lub amerykański, wbrew takiemu postanowieniu, wpłynął wprost na Tamizę, a

prócz tego prowadził jeszcze za sobą eskadrę aby wspierać swoje gwałtowne postąpienie? Bydź może że Chińczykowie nie będą w stanie odeprzéć siły z którą lord Napier wystąpi, lecz jestże on przez to usprawiedliwiony z zrobionego kroku? Jeżeli lord nieprzestąpił tym czynem danych mu instrukcyi, należy pośpieszać z odmianą takowych; tego honor Anglii i dobro jey handlu wymaga.

Madryt 25 *Stycznia.* Wypadki ostatnich dni kilku, były wielkiey wagi dla całey Hiszpanii. Poruszenie buntownicze, morderstwo popełnione na osobie pierwszego urzędnika stolicy, rozprawy w izbie prokuradorów dotyczące ostatnich z dnia ośmnastego wypadków, a przytém zabiegi taynych towarzystw, w Madrycie i po całym kraju rozgałęzione, wszystko to nabawia niespokoynością. Wszędzie panuje ubóstwo i nieukontentowanie, wszyscy uznają potrzebę reformy, ale każdy boi się dotknąć rany, nikt nie ma dosyć odwagi aby się zająć rozpoznaniem teyże. Oprócz licznych trudności, jakie były do pokonania, groziła niemałem niebezpieczeństwem intryga, staraniem któréy powołano jenerała Llauder na urząd ministra wojny. Szczęściem, że przez zabiegi nie dosyć zręczne, albo raczéy zbyt śmiałe, sam wpadł w dołki, które kopał pod innemi ministrami i pod jenerałem Miną, ażeby objąwszy naczelne dowodztwo nad wojskiem, ogłosić się potém dyktatorem. Szczęśliwe przebycie tak niebezpiecznego przesilenia, jakiém było to ostatnie, przypisać należy Panom Martinez de la Rosa i Torreno, którzy w téj stanowczej chwili, rozwinęli wielkie zdolności, w rządzie jako ministrowie w seymie, jako mówcy. W pięknéy i przekonywającéy mowie, na ostatniém posiedzeniu czwartkowém, w izbie prokuradorów mianéy, przekonał Pan Martinez de la Rosa wszystkich obecnych, jak niebezpiecznćm jest udzielenie na raz jeden i rozwinięcie wszystkich swobód; i że podobne postąpienie, rewolucyę koniecznie sprowadziłoby musiało. Przytoczył przykłady z historyi naynowszych wypadków po zaprowadzeniu ustawy z 1812 roku, aż po koniec 1823; mówił dalej o niebezpieczeństwach, jakiemi zagrażają tajne towarzystwa, a dla usprawiedliwienia rządu z przedsiewziętych aresztowań wielu osób, złożył papiéry wykrywające zabiegi tychże towarzystw. Jeszcze tego samego dnia, podał się jenerał Llauder do dymissyi.

Hanower 10 *Lutego.* Ziomek nasz Pan Welthusen, który po kilkoletniéy podróży do Indyi i Chin, powrócił do kraju, przywiózł z sobą przeszło sto gatunków wyboru różnych nasion, zebranych i kupnych w pysznych ogrodach Makao i Kantonu. Przywiózł także kilka rzadkich przedmiotów chińskich.

Bern 1 *Lutego.* Na notę odpowiednią kantonu prezydującego, nie masz jeszcze żadney rezolucyi; co do posłów zagranicznych, potwierdza się, że żądali od dworów swoich nowych instrukcyi i oczekują na takowe. Zdaje się bydź podobnem do prawdy, że jeżeli będą obstawać przy żądaniach kantonowi Bern uczynionych, a ten nie zechce okazać się skłonnym, dwory zagraniczne nastawać będą o zwołanie seymu związkowego. Poseł bawarski kazał spieniężyć ruchomości swoje w Bernie, co wskazywać się zdaje, że już nie myśli powracać. Obok tego wszystkiego, sądzi nasz kanton prezydujący, że nie ma się oco troszczyć, a to w przekonaniu, że związek będzie go we wszystkiem wspierał.

Policya ma teraz baczne oko na wychodźców zagranicznych, a przynaymniey można to powiedzieć o kantonie Berny. Jakoż z wychodniów francuzkich, nie znayduje się jak 5 lub 6 a oprócz kantonu Waadt, gdzie także kilku jeszcze pozostało, nie masz ich z resztą w całey Szwaycaryi ani jednego. Z pozostających, zachowują się wszyscy spokoynie i przyzwoicie, tak iż rząd nic przeciwko nim do zarzucenia nie ma. Z wychodniów niemieckich było kilku takich, któ-

rzy się chcieli do wewnętrznych spraw krajowych mieszać, ale umiano ich od tego usunąć, jak zasługiwali. Czeladź rzemieślnicza bawarska oddala się potrosze z Szwaycaryi, w skutek rozporządzeń rządu swojego.

Pan Rumigny, poseł francuski przy związku szwaycarskim, miał oświadczyć, iż według wszelkiego podobieństwa, będzie przeznaczony w mieysce hr. Sebastiani na posła do Neapolu.

Amsterdam 7 *Lutego.* Potwierdza się wiadomość, o powiększeniu załogi w Luxemburgu przez woysko związku niemieckiego. Tym razem przeznaczono na to 8 korpus, składający się z kontygensów Wirtemberga, Badenu, wielkiego xięztwa Heskiego, z Hohenzollern, Hessen-Homburg i miasta Frankfortu.

Lizbona 25 *Stycznia.* Budżet przedstawiony kortezom przez ministra skarbu Pana Carvalho, na rok finansowy od 1 lipca 1834 do tegoż dnia 1835 roku, przyjęty został. Pokazuje się z niego, że tegoroczny deficit wynosi 740,000 funt szt. (30,340,000 złp.), ale miano nadzieję, że będzie pokryty ze sprzedaży dóbr duchownych i rządowych. Deficit na rok 1836, wynosi już tylko 180,000 funt szt. (7,180,000 złp.)

Zadziwia powszechnie, że Portugalczykowie, którzy w wysokim stopniu nie nawidzą cudzoziemców, z niecierpliwością oczekują na przybycie xięcia Leuchtenbergskiego, (jak wiadomo, już przybył), i wiele dobrego obiecują sobie po tymże. We wszystkich towarzystwach i pomiędzy ludem pospolitym, nie mówią jak tylko o dobrych przymiotach xięcia i zawsze z widocznem uwielbieniem. Zaiste jestto nader szczęśliwa wróżba dla niego; przy takiem usposobieniu umysłów, będzie mógł xiąże Leuchtenburg wiele dobrego uczynić, byle tylko zręcznie i sprężyście postępował. Za dowód przychylności dla niego można i to uważać, że gdy pewien artysta tuteyszy dobrze trafiony portret xięcia, wyrytował, w przeciągu jednego tygodnia, sprzedano tegóż 10 tysięcy exemplarzy. Przyjęcie, jakiego rzeczony xiąże doznał w Anglii u dworu i u ministrów, sprawiło tutay zwłaszcza na stronnikach D. Miguela, nadzwyczayne wrażenie. I ta okoliczność posłuży xięciu, że będzie mógł wiele dobrego zdziałać dla kraju, przez zbliżenie stronnictw i usunięcie panującey między niemi nienawiści.

Doniesienia.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Dnia 23. — 24. *Lutego.*

Słomski Józef z Polski. — Kurowski Jan z Polski. — Amsberg Adryan z Pruss. — Lakomicki Woyciech z Pruss. — Chwistek Karol z Pruss. — Nowosielski Franciszek z z Polski. — Paszkowiczowa Julia z Pols. — Chromy Dyzma z Galicyi. — Samereczański Piotr z Galicyi. — Bylica Felix z Galicyi. — Tomkowicz Henryk z Galicyi. — Jordan Karol z Galicyi. — Wislicki Józefat z Polski.

WYJECHALI Z KRAKOWA.

Baczyński Ignacy do Galicyi. — Znamecki Kumornik Cesarsko-Austryacki do Galicyi. — Bzezowski Józef do Galicyi. — Biegański Onufry do Polski.